

talelser om, at man skulle stå sammen om EFTA. Han lagde ligeledes afgørende vægt på, at Storbritannien kom med i EEC, og at Norden forhandlede på linje med briterne. Også af denne grund anså han den franske løsning, at de skandinaviske lande skulle forhandle separat med EEC, for „umulig“. Høires gruppeordfører, Svenn Stray, fandt, at Storbritanniens holdning var rigtig: det nordlige og vestlige Europa kan kun samarbejde med det kontinentale og sydlige Europa på lige vilkår. „Å få et samlet Europa på annen basis enn det, tror jeg vil være en ulykkelig løsning“.

Willoch skeptisk over for nordisk markedsinitiativ.

Den norske handelsminister, Kåre Willoch, konstaterede, at de svenske forslag efter deres ophavsmænds egen udlægning havde et forholdsvis moderat indhold. Han indrømmede, at der ikke var grund til, at Storbritannien altid behøvede at spille en klart førende rolle inden for EFTA i disse spørgsmål. „Men når vi tar i betraktning den verdi samarbeidet og samholdet innen EFTA har for oss alle, og når man tar i betraktning de sonderinger som er i full sving mellom EEC-land om holdningen til EFTA-landene, er det meget vanskelig at se hvorledes noe nordisk initiativ på det nuværende tidspunkt kan bidra til å fremme vår felles målsetning“.

Erlanders og Gunnar Langes standpunkt.

Heller ikke fra deres egne landsmænd fik Holmberg og Cassel støtte. Statsminister Tage Erlander fandt ikke i situationen en nordisk særaktion påkaldet, ganske vist fordi han „med det største interesse tagit del av rapporterna från de fransk-tyska överläggningar . . .“, som måske kunne forbedre mulighederne for en samlet løsning af det europæiske markedsproblem.

Ligeledes med henvisning til mødet i Paris fastslog den svenske handelsminister, Gunnar Lange, at „tiden inte är mogen för något särskilt nordiskt initiativ, för en nordisk säraktion. Vi bör avvakta resultatet av de förestående diskussionerna inom EEC.“ Herom var, erklærede han, samarbejdsministrene enige. Men skulle situationen ændres og der opstod forudsætninger for et nordisk udspil, da burde dette først tages op inden for rammen af EFTA. Direkte vendt

mod Holmberg og Cassel erklærede Gunnar Lange, at han tillagde EFTA meget større betydning end de to höger-politikere syntes at gøre. „Vi bör fortfarande utnyttja EFTA som en sammanhållande kraft så långt som möjligt.“

Ohlin holder ubetinget fast ved EFTA.

Ohlin, der ligesom Holmberg og Cassel ønskede et nordisk initiativ, erklærede dog i de mest energiske vendinger, at hans forslag „inte skulle innebära den minsta antydning om en avsikt att överge tanken att samtliga EFTA-stater bör ha möjlighet att inträda i den stora framtida integrationen . . . Avgörande för att alla missförstånd skall kunna undvikas är emellertid att de nordiska staterna tveklöst och målmedvetet håller fast vid EFTA-samarbetet intill dess att bindande avtal föreligger om en större och mera tillfredsställande lösning av integrationsfrågan i Vesteuropa, ty då har EFTA gjort sin plikt och en mycket betydelsefull insats . . . Det får alltså inte finnas den minsta antydning om att Norden är berett att säga farväl till England i marknadsfrågan och allena inträda i EEC“.

Ohlin og „det franske tilbud“.

Ohlin gjorde i sit indlæg nærmere rede for tankegangen bag hans eget forslag om „recognoscering“. Han mindede om, at general de Gaulle flere gange havde peget på, at EFTA-staterne muligvis kunne tilsluttes EEC ved en slags associering, der kunne bane vej for et senere medlemskab og i mellemtiden kunne råde bod på følgerne af Vesteuropas opdeling i to markedsområder. Det var efter Ohlins opfattelse „ofruktbart även om det är begripligt att den britiske regeringen så stelt fasthåller vid att endast en enda väg rakt in i EEC är acceptabel. . . Tydligt anser man på fransk sida att i första hand en skandinavisk aktivitet skulle kunna hjälpa till så att de två blocken kommer ur det nuvarande fastlåsta läget. Detta förutsätter i så fall at vi i Norden inte är lika bundna vid att endast den hittills använda metodiken för EFTA-staternas inträde kan tänkas än den som engelskmännen tills vidare insisterar på, ty endast om vi står mer fria till frågan om metoderna kan en nordisk recognoscering av det franska anbudet, om man nu kan tale om ett